

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 6 korona — fillér
Félévre ————— 3 " —
Negyedévre ————— 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők, (Deák-tér 19 szám)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel

Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Szövetkezzünk!

1848 óta, vagyis mióta a szövetkezeti törvény életbe lépett, ország-szerte indult meg a mozgalom főképen hitelszövetkezetek létesítése körül. A jelzett törvény alapján alakult központi intézet kötelékébe ma már 1500 szövetkezet tartozik s kitűzött céljának megfelelően működik.

Az országos nagy mozgalomban eddig Szatmár megye nagyon kis arányban vett részt, mert alig haladja meg a huszat szövetkezetének száma, holott az országnak kevés megyéje van, mely oly alkalmas talajt nyújtana, mint épa mi megyénk.

Népünk szorgalmas, nem tul-szegény, nincs községünk, a hol birtokos, jegyző, pap vagy tanító tehát értelmi vezetője nem volna s a szövetkezetekre főként hitelforrás nyitása tekintetéből nagy szükség van, daczára annak a Szatmáron székelő szövetségnek, mely a szövetkezetek terjesztését tűzte ki céljául, azok szervezése és alakulásával foglalkozik, alig akad dolga.

Félre ismerném én a megye viszonyait? Vagy nem ismerik ezt a közügyekben működő vezetők sem s a mi megyénk lakói, kisiparos és kisgazdái tejből vajban úsznak, egyesülésre, szövetkezésre nincs szükségök? Alig hiszem. Mert me-

gyénkben ép úgy csapják be összes termelvényeink értékesítésénél a kisgazdát mint egyebütt, ép oly nehezen jut pénzhez, vagy ha jut, ugyanoly mértékben, tán nagyobb mértékben esik az uzsora kezébe, gépjai beszerzésénél ugyancsak úgy fonják be egyes lelketlen ügynökök, szükségleteit szintén oly rossz minőségben és magas árakban vásárolja, mint hazánk minden más megyéjében. Hogy tehát mind e téren óriási visszaélések követetnek nálunk is, azt hiszem, ez tagadhatatlan s miután ép ezek megszüntetésére irányul a szövetkezet, szükséges intézmény ez nálunk is, ha mindjárt ki is bírónok, ha annyira uszunk a jóban, hogy nélkülözhetjük a jelzett visszaéléseknél jogtalanul elvesztett javainkat ma, de meddig bírjuk? Azonban birni, nem birtuk már addig sem nagy anyagi áldozatok nélkül.

Az 1898 évi XXIII. t. ez. alapján alakult szövetkezetek módot nyújtanak arra, hogy úgy kisgazdáink, mint kisiparosainkat a tönk szélétől megmentjük, de legalább is a nehéz megélhetést, a boldogulást könnyítsük.

Miért nem siet tehát társadalmunk megragadni az alkalmat, hogy népünk ezrei nyomorán segítsen?

Elismerem, hogy sok helyütt nehéz is, mert bizalmatlan a nép,

de ha vezetőit követi egyéb ügyekben politikai, anyagi és családi tanácsait megfogadja, bizonyára nem fog idegenkedni s visszariadni attól sem, hogy közös és egyetemleges felelősséggel tömörüljön, meg fogja tudni érteni, hogy ez által lesz erőssé, hitelképessé, számba vehető tényezővé s bizonyára meg fogja érteni, akkor, ha a sikerek ezreit feltárjuk előtte. A hazánkban szokott alakban mindenütt bizalommal fogadta a nép a szövetkezeti eszmét, még oly helyeken is, hol évek előtt egy-egy a nép bizalmát csábítgatásokkal eljárt szököcsöngéses csaló, már a szövetkezeti eszmével visszaéléseket követett el, bizalommal fogadta daczára annak azért, mert ugyancsak az, ki összes ügyeiben tanácsadója és vezetője, ugyanaz ajánlotta, ismertette meg vele hasznát s most már kétszeresen viseltetik irányában bizalommal, mert módját adta szegény népének nemcsak a megélhetésre, de jövő biztosítására is.

Nem a központi intézet érdeke, sőt a vezetőknek sem lehet anyagi érdeke egy szövetkezet átalakítása, csak a népé, csak a kis emberé, tehát ő neki kell belátnia, hogy erre szüksége van, ő neki kell ezt kívánnia. Kisgazdáink és kisiparosaink tudatában vannak nyomoruknak, s várják a nehéz napjaiktól való megváltást s ha tudni fogják, ha ismerik

TÁRCZA.

Tragédiák...

Balogh András szomorkodik magába,
Miért hozott szép asszonyt a nyakára.
Bolond tettét százszor is megsiratja,
Száz könny is hull a szeméből miatta.

— Balogh András, az Isten is megáldjon,
Ne búsulj már annyit azon a lányon.

— Búsulok én, mordul vissza sötétben,
Baj lesz ebből, Isten ucsese mögérem.
Hogy nem szeret, legyen az no, nem bánom,
Hej, de sokszor más karja közt találom!..

Balogh András rámondult az asszonyra!
— Baj lesz ebből, nagy baj lesz még Verona.

Veron asszony nem hallgat az urára:
— Hogyha elhagy, nem sirok majd utána,
Balogh András házat búsan elhagyja....
Másnap reggel haza hozzák meghalva.

II.

Elvitték a legényt szeretője mellől
Messzi háborúba,
Esküvel fogadták, hogy majd nem sokára
Látják egymást újra.

Folyt a hares, véres harez, elesett a legény,
Kellott a halálnak,
Szeretőjét, azt a piros pozsgás leányt
Mégölte a bánat...

III.

Tiszaparti nagy, „szabad határon
Jegenye fa áll magába három.”
Égbe nyúló magas sudarára
Rásüt a hold aranyos sugára.

Risüt a hold aranyos sugára
Jegenye fa magas sudarára.
Hol a Tisza vize fel-fel loccsan,
Ott fekszik egy szegény legény holtan.

Csendes nyáron, holdvilágos éjbe'
Ide jár ki néha Farkas Éve,
Rózsás ajka úgy elhalaványul,
Valahányszor a Tiszára bámul.

Valahányszor a Tiszára bámul,
Valaki fölbukik a hullámbul,
Valaki egy esőket int feléje...
S valakinek köny gyül a szemébe.

Valakinek köny gyül a szemébe,
Valakire átkot is mond érte,
S oda rohan közel a Tiszához,
Hogy ölelje kedvesét magához.

Hogy ölelje kedvesét magához,
— Ki tudja azt, a sors mit határoz?
És a mint hön ölelni akarja...
Futó hullám hirtelen elkapja.

Tiszaparti nagy, „szabad határon
Jegenye fa áll magába három.”
Ott halad a Tisza gyors futással
Farkas Éve tündér alakjával.

Ifj. Király Géza.

A tengeri fáklya.

Korszakot alkotó találmány.
(Közli Zajtay A.)

A fekete éjszakában nyílt tengeren egy gőzhajó hasítja a hullámokat. Egyszer csak a némaságot ez a vészkiáltás riasztja föl: „Vigyázz, valaki a tengerbe esett!” A felügyelő tiszt azonnal kiosztja parancsait s csakhamar mentőcsolnak indul a szerencsétlen ember fölkeresésére; de többnyire hasztalanul, mert nem mindegyik hajó rendelkezik vilamos fényvetővel és ha fel is volna szerelve ilyenekkel, még ez esetben is rendkívül nehéz a vízbe esett embert észre venni s épen ily bajos a hullámokkal küzdő embernek meg-

a szövetkezeti eszmét, ennek horderejét, bizalommal fognak feléje fordulni s létesítését kívánni.

Népünk életében vezérszerepet visz birtokosa, papja, tanítója s jegyzője. Nekik van módjukban s alkalmuk velük megismertetni ezen eszmét, nekik hivatásuk ez, részben kötelességük is.

Elismerem, hogy bár kicsi a falu, de száz meg száz érdekbe ütközik ott is szokszor egy szövetkezet alakítása. Anyagi is politikai is. Azonban nem láttunk szövetkezetben politikát, mert ezzel azt üzni nem szabad s nem lehet s ne nézzük egyes emberek anyagi érdekeit, mert a szövetkezet nem nyereségvágygyal telt részvényesekből alakul, tehát nem akar pénzügyi versenyt folytatni, hanem egyesegyedül a szegény kis emberen segíteni, kinek tán egyébűtt hitele sem volna, mert összes vagyona a — becsülete. Nekünk pedig ez is hitelalap, sőt főhitelalapunk.

A jó szövetkezet tagjának nemcsak hitel forrása, hanem tanácsadója, bármely bujában segítője, védője, s ha a tag jogait s kötelességeit egyaránt ismeri, a szövetkezet vezetői iránt bizalommal van, nem csak oly tekintetben, hogy az kis vagyontörzset kezeli, de nehéz napjaiban is megbizik bennök, segítségért hozzájuk fordul, úgy az áldásos működés nemes célja el nem maradhat, népünk jóléte előmozdítva, erkölcsi s anyagi fejlődése egyaránt biztosítva van.

Nem kell idegenkednünk ez eszmétől s félnünk azért, mert a vezetőkre terhet ró; ezen kevés munka százaszorosán meg van fizetve azzal, hogy községünk jólétének elérésében az alapot lefektettük, megtérül ez százaszorosán a felsegélyezett nép hálijában s tiszteletében.

Hívjuk fel tehát figyelmét a népnek arra, hogy van számukra egy mentőeszköz, hogy az ország

nagyjai nem feledkeztek meg szegény kisgazdáink és kisiparosainkról, csak tömörüljenek, szövetkezzenek s mi szívesen fáradsunk, dolgozunk, mert boldogulásuk s jólétük a haza jóléte.

Sozászky Mihály.

A főkapitányi hivatal bünei.

Barátjai vagyunk Plátónak, Cicerónak, de legnagyobb barátjai az igazságnak. A mai paktumos aerában, a klikkek és érdek szövetkezetek korszakában talán szokatlanul hangzik axiománk, mi azonban emelt fővel hirdetjük azt. Bármennyire is birná rokonszenvünket az egyén mint magán ember, nem hunyhatunk szemet a közhivatalban elkövetett mulasztásai, hibái, bünei előtt. A közügyek, a közérkölcsök öre, a legvitalisabb nemzeti érdekek istápolója, a corruptio ostorozója a sajtó és nem a sympáthiák rab-szolgája. Kötelességünk tudata kényszerít bennünket erre a genant dologra is, hogy egy — városunkban modoráért, intelligentiájáért — rokonszenves ember viselt dolgai felett itéletet mondjunk. Közigazgatásunk előkelő közegéről, a főkapitányról van szó. A nyár folyamán egymást érték a szenzációs leleplezések. Temesvármegye, Máramaros, Csongrád stb. megdöbbenően szomorú képét adták a közigazgatás mizeriáinak s egyuttal égetőn sürgőssé tették a közigazgatás államosításának megkezdését. Az ősz sem maradt minden szenzáció nélkül. Most tünnek elő a mi főkapitányi hivatalunk sötét foltjai. Mikor a nyáron hallottuk itt is ott is a sajtó vészkiáltásait, nem is gondoltuk, hogy a házunk teteje is tüzet fogott. Rebesgettek már régen sok mindent. Nem akartunk hitelt adni. A rozszakarát találekony és a rágalom szárnyra került híreit megrögzíteni nem a mi lapunkhoz méltó feladat.

Am a törv. közigazgatási bizottságának a legutóbbi napokban összeült fegyelmi válaszmánya nyilvánosan tárgyalta a főkapitány ügyét.

E tárgyalás után azt mondjuk, hogy a baj nagyobb, mint hire volt. Igaz ugyan, hogy az előbb említett bizottság végleges döntését még egyes hiányzó adatok beszer-

zéseig elhalasztotta — azonban ennek a néhány kétes pontnak sorsa nem sokat lendíthet a főkapitány sorsán, aki ellen a mulasztások és vétségek legiója emel vádat. Ugyanis konstalálva lett, hogy az itéletileg megállapított pénzbüntetések, kártérítési összegek és költségek dr. *Korbay* főkapitány kezében 139 esetben, *Soós* János rendőrfogalmazó kezében pedig 75 esetben maradtak vissza. A kihágási ügyek körül 191 esetben a törvényvel ellentétes intézkedések, mulasztások és hivatali visszaélések követettek el. 34 hivatalos acta eltűnt. A táncvizalmi és mutatóványi engedély díjak önkényes beszedése, azoknak elszámolása teljesen pontatlan és megbizhatatlan volt. Lelkiismeretlenül kezelte a főkapitányi hivatal a szegény pénzeket is. A kiosztás után a fennmaradt összegek, melyeket a segédkező rendőrtisztek a főkapitánynak visszaszolgáltattak, egyszerűen eltűntek. Épen ilyen súlyos természetű dolog az is, hogy az e nemű pénzek elszámolásánál meghalt egyének nevei is szerepelnek. Mindezek után mi is arra a következtetésre jutunk, a mire a „Szamos” lapársunk, hogy dr. *Korbay* főkapitánynak e városban további hivatalos működése lehetetlenség.

Minő tekintélye volna a társadalomban olyan egyéneknek, a kit a mi szemünk előtt folyton a mult árnya kísér és minő erkölcsi alapon merné az alárendétjeinek kisebb mulasztásait, vétségeit feddeni, aki maga is nagyobbakban leledzett. Uj viszonyok, uj körülmények között az ember is új életrendet kezdhet pláne, ha a legnagyobb iskolában szerzett tapasztalatok is ezt perovadeálják s több bizalmat is kivivhat, mint a multat ismerő s azt nem feledő környezetben.

A dicső vezér előtt.

Testben összetört agg, lélekben erős, észben ifju, szeretetben határtalan vezérünk, XIII. Leo pápa előtt állanak a magyarországi róm. kath. tanítók számszerint 132-en, hogy meghallgassák az ősz vezér tanácsát s hódolatukat fejezzék ki előtte. Igen, a szent Atya nem feledkezik meg ezer gondjai között a szegény és igazi árva tanítókról sem.

látni a hajó irányát, daczára annak, hogy időnkint ezt fényvel jelezik.

Másképen lesz ezután a *tengeri fáklya* segítségével, mely korunk legujabb találmánya, — Ha ilyen szerencsétlenség történik, a felügyelő tiszt egy tartányból hirtelen kiránt egy konzerv dobozhoz hasonló bádóg hengert, melyben egy másik fémhenger van, csak hogy ennek alsó része kupalakban zárul, míg felső része nyitott. Ezt a fémhengert a tiszt a tengerbe dobja, s ime már 30 mpercz mulva egy 2000 gyertyafényvel vetekedő láng csap föl a hullámokból, melynek fénye mellett még az apróbb tárgyak is megláthatók. Ha még egy-két ilyen dobozt vetnek a tengerbe, oly világosság terjed szét, mely több száz méternyi területet bevilágít s így a vízbe esett ember akkor is meglátható, ha már eszméletét veszítette.

Lássunk egy másik esetet. A viharos éjszakában a hajó eltévesztette irányát s félni lehet, hogy valamely szirtbe, vagy zátonyba ütközik. Ilyenkor mozsárágyu segítségével néhány száz méternyre két-három tengeri fáklyát — így nevezik az új találmányt — vetnek a tengerbe, melynek napali fényénél biztosan tájékozhatja magát a kormányos, hogy a veszélyt elkerülje.

Gyakran megtörténik, hogy a veszélyben forgó hajó vészlövénnyel kiált segélyért. Véletlenül akad is mentőfény. De merre van a segélyre szorult hajó! Igaz ugyan, hogy imitt-amott fölcillámlik egy-egy lámpafény, de ez, ha még oly nagy is, elvész az éj sötétsége s a nagy távolság miatt. Még rakéták segítségével sem tájékozhatják magukat a hajók, mely irányban kelljen haladniok. Ezen-tul néhány tengeri fáklya — melylyel minden mentőállomás el lesz látva, — elégséges, hogy a veszélyben forgó hajó egy percz alatt minden oldalról meg legyen világítva.

De lássuk a tengeri fáklya szerkezetét. Az egy igen egyszerű, czélszerű s emellett olcsó készülék, melylyel ugyan már régebben foglalkoztak, de jelen formájában csak most tűnt föl és bizonyult használhatónak. A kisebb méretű tengeri fáklya körülbelül 8 cm. átmérőjű és 80 cm. hosszú — a nagyobb 20 cm. átmérővel és 150 cm. hosszúsággal bíró fém henger, mely egyik végén kupalakban zárul és súlyos anyaggal van kitöltve, hogy kupos végével a víz alatt függélyesen álljon. A kup fölötti része a hengernek calciumcarbide (magyarul mészszeneg) darabokkal van kitöltve, melybe fölülről apró lyukakon át víz nyomulhasson be. Ha

víz jut a calciumcarbidehoz, úgy az föloldódik és acetilén gáz fejlődik ki belőle, mely rendkívül erős fényt ad. Az acetilén gáz vékony csövecskéken át a tartányból, a hol kifejldött, a henger fedelén keresztül nyomul a szabadba. A hengerben levő üreg, melyen a csövek átvonulnak, arra szükséges, hogy a henger a vizen uszthasson. Legfelső részében a hengernek még egy kisebb tartány is van calciumphosphorral megtöltve, melybe szintén kis lyukakon víz nyomulhasson be. Ez által a calciumphosphor (mészkéneg) is föloldódik és phosphorköenny fejlődik belőle, mely a levegőn meggyul.

Mi történik már most, ha a henger a vízbe dobatik. Sulyánál fogva alámerül, de csakhamar ismét fölmerül a hengerben levő ür miatt s állva marad. E közben azonban a nyitott csöveken át víz nyomul mindkét tartányba, melyek egyikében acetilén gáz, másikában pedig phosphorköenny fejlődik ki s mindkettő a csöveken át a szabad levegőn egyesülten meggyul, és oly szívóssággal ég, hogy sem a szél, sem a víz eloltani nem képes. Mindenesetre a hullámok, vagy a fölötté elhaladó hajó egy-két perczre elnyomja ugyan, azonban mihelyt megszabadul a nyo-

Ellismeri nemes hivatásunkat, méltányolja fáradságunkat, mint az atya, megölel bennünket, nagy fontosságot tulajdonít az igazi tanítói működésünknek a következő bölcs szavaiban: Az iskola az a esatatór, a melyen el kell dönteni, hogy vajjon nemzetünk meg fogja e őrizni vagy el fogja veszíteni keresztény jellegét. Nézd csak a világot! Hitédért üldöz, keresztényi példaadásodat kineveti, álszenteskodásnak nevezi, verejtékes nehéz munkádat mostohán jutalmazza. Igazán kétségbe eshetnél kath. tanító! De nézd velem a legfőbb és legelső Tanítót! Meg van Ő is fosztva sok örömtől, félreismerés, a hitközönyösség sok keserűséget okoznak neki.

És Ő még sem panaszkodik, tür rendületlenül, hallgat, mint a sir, mely az enyészett szörnyű maradványát némán emészt föl önmagában. Vonuljatok emlékezetben itthon maradt kartársak a sz. Atya kegyes színe elé szomorúságtok terhével, mert itt a lélek bántatlan megpihenhet. Öntések ki keserűségeknek könyeit, mert azok itt résztvevő szívre találnak s az őszinte szánalom igazán letörli őket. Bizonyára vigasztalódva távoztok, hisz ti sokkal gazdagabbak vagytok, mint a léglakói, míg Ő megfosztva minden szabadságtól mint a rab; holott a népek szabadsága az Ő tanácsának köszönheti egyedüli létét. A féktelen eltévedt kor árja elseperte földi javait s Ő tür keresztényi türelemmel, mert jól tudja, hogy csak a jog és igazság által alkotott mű állandó, csak azon van Isten áldása.

Nézzétek kartársak a legelső Tanítót! Meg van e bennetek ez a keresztényi türelem? Lángol e szívetekben a hivatás, a lelkesedés tüze? Gyakoroljátok e pályáton az önmegtartózkodás erényét? Avagy zugolódtok a keserű napokban? Nevelitek e a gyermekeket vallásosan és hazafiasan? Gondoljátok meg, ez ama kettős oltár, melynek tűzénél nevelődik az emberi szív valódi értéke, s a közérkölciség törhetetlen ereje. Ez az iker-testvér adta meg hazánknak is ezer éves létét, mert e nélkül hazánkat is a többi letűnt nagy birodalmak sorai között emlitené a történelem.

A kath. nevelés megszilárdításában fekszik a jövő boldogsága. Sorakozzunk a csata-

mástól, ismét fölmerül, s annál erősebben ég és pedig nagyság szerint 2—12 óráig.

A tengeri fáklyát 1897-ben az amerikai Wilson találta föl; azonban sok tökéletlensége miatt nem lehetett a gyakorlati életben sikerrel alkalmazni. Az ő eszméjét egy tudósokból és szakemberekből álló részvénytársaság teremtette meg.

Nagy fontossága a tengeri fáklya a haditengerészet számára is. Ha az ellenség valamely kikötőt vett ostrom alá, gyakran megtörtént, hogy a legéberebb vigyázat és fényzórók dacára a körülzárt hajók kisiklottak egy kedvező pillanatban, vagy pedig a sötétség lepte alatt az ellenséges hajókhöz közeledhettek és azokat fölrobbantathatták. Mindez többé nem történhetik meg, mert a tengeri fáklya száz és száz méter távolságban és területben nappali világosságot terjeszt, míg maga a hajó sötétségben marad, így az ellenség célba nem veheti.

Nagyon valószínű, hogy az új találmány siettetni fogja a víz alatt járó hajók életbe léptetését és a torpedóhajók csak nehezen, vagy egyáltalában nem gyakorolhatják az éj leple alatt átkos munkájukat.

térden, hódítsuk meg a szíveket, ne engedjük áldozatul esni a jövőt a hitetlen korszellemnek, melynek áldástalan gyömölcsei birodalmak népei szemében fakasztanak és fakasztottak könyvet, Hitet öntsünk a jövő nemzetébe, mert a hol az elvész, nincs oly nagy bűn, mit könnyű szerrel el ne követnének.

Erős nemzeti szellem, törhetetlen hűség és honszeretettől dúzzadó keblek teszik nagygyá a hazát. Az édes haza iránti lángoló szeretetet élesszük és fokozzuk, hogy megtudhassa becsülni és megtudhassa tartani e drága földet, melynek minden göröngyét ősi vér áztatta.

Valódi jellemeket neveljünk. E nemes munka elől nem zárkózhatik el egy kath. tanító sem, hiszen ez öröklött hivatás s ha e kötelességet nem teljesítjük, semmit sem tettünk.

Ha ezen eszmék s nemes irányelvek szerint oktatunk a jövőben, munkánkat a nemzet halála, s Isten áldása kíséri. S így tiszteletet, becsülést szerzünk a kath. tanítói névnek s egy jobb jövő megalapítói leszünk.

Isten nevében, lelkesedéssel, fáradságot nem ismerő buzgalommal fel a nemes munkára! Álljunk azon zászló alá, melyen „A kath. hit és honszerelom” van felírva s melyet az ősz Vezér tart és lobogtat előttünk! Zengjünk Besső örömmel s biztos győzelemmel dalát a költővel:

„Föl tette hát! Harcoljunk lelkesülten,
Hiszen előttünk egy dicső Vezér
Kormányzó éltünk hányatott hajóján,
És sziklavár, melyet ármány nem ér.
Előre bátran egyházunk vitézi,
Győzünk, a míg ily vezér velünk.
Mert megtörik a rut pokol hatalma,
Nem győz a vétek, gazság ellenünk.”

Róma, 1902. okt. 25.

Schmied Ferenc
csomaközi tanító.

H i r e k.

Haltok napja. A székesegyházban vasárnap este 6 órakor a szentbeszédet *Hehelein* Károly plébános, prépost-kanonok fogja tartani. Minthogy november 2. vasárnapra esik, a halottak emlékezetét hétfőn ünnepeljük. E nap reggel 9 órakor az ünnepélyes gyászmisét a püspök ur Ő méltósága végzi, este lesz a temetőben a kivilágítás, mely alkalommal *Juhász* János segédlelkész tart szent beszédet.

Firczak püspök Ugocsában. *Firczak* Gyula munkácsi püspök szombaton délben érkezett meg Fancsikára, hogy az ott ujonnan fölépült gör. kath. templomot fölszentelje. Az állomásnál a vármegyei törvényhatóság nevében dr. *Varga* János vármegyei főjegyző üdvözölte a főpástrort. A püspök meleg szavakban mondott köszönetet a szives fogadtatásért s hosszú kocsisortól kísérve harangzugás közt a parochiára hajtatott. Vasárnap délelőtt szentelte fel a templomot, mely után a fancsikai hitközség, az ugoicsai gör. kath. kántortanítók, a lelkész kar tisztelgett az egyházfejedelemnél.

Személyi hír. *Lenz* Győző ezredes a napokban a nagykarolyi zászlóalj gazdasági ügyeit vizsgálta meg. — *Takács* Menyhért jászai prépost ma *Firczak* Gyula munkácsi püspök meglátogatása végett Ungvárra érkezett, hol két napig fog időzni.

A muzeum igazgató öre. A vall. és közokt. miniszter dr. *Schönherr* Gyula ma-

gyar nemzeti muzeumi őrt a nemzeti muzeum igazgató örenek nevezte ki.

Kaffka a vármegyénél. *Kaffka* László belügyminiszteri tanácsos ki lett küldve vármegyénkbe az ügyvitel és pénzügykezelés megvizsgálása végett. Kisérétében vannak *Horváth* Elek miniszteri titkár, *Dessauer* Lipót miniszteri számellenőr és *Lugossy* Endre miniszteri számtiszt. A miniszteri tanácsos Máramaros-Szigetről érkezett Nagykarolyba és nyomban megkezdte a vizsgálatot. Mi azt hisszük, hogy a megyei tisztikar, mely tulajdonképen a vizsgálatot kérte, örvend ennek a kiküldetésnek, mert így az ország közvéleménye előtt módjában van magát igazolni.

Főszolgabírói helyettesítés. Jeleztük lapunk múlt számában, hogy a közigazgatási bíróság a nagysomkúti főszolgabíróválasztást megsemmisítette. A főispán dr. *Péchy* Pétert helyettesítette a nagysomkúti járás főszolgabírájapak.

Hymen. *Nagy* Elek dr., budapesti ügyvéd, ki városunkba való születésű, jegyet váltott Hajdu-Böszörményben *Szabó* Antal közgyám leányával, *Erzsike* kisasszonnyal. — *Munkácsi* *Jóó* Endre m. kir. adótárnok, városunk fia, tegnap esküdtött örök hűséget *Bács-Topolyán* *Hildenstaab* Katinka kisasszonnyal. — *Szende* Sándor dr., fővárosi ügyvéd jegyet váltott *Csukor* Lajos nagykarolyi járásorvos leányával, *Iren* kisasszonnyal. — *Páskuj* Imre helybeli nagykereskedő, a Hazai Iparcsarnok tulajdonosa vasárnap esküdtött örök hűséget Debreczenben *Bosznay* József nagykereskedő leányának, *Gabriella* kisasszonnyal. — *Suránszky* János nagykarolyi honvédkezelőtiszt a napokban tartotta esküvőjét Nagybanján *Jánossy* Jolán kisasszonnyal, az állami polgári iskola tanítónőjével. — *Török* Jenő joghallgató, munkácsi m. kir. adótiszt jegyet váltott *Tauer* Márton uradalmi főügyelő leányával, *Alice* kisasszonnyal Munkácsen. —

Áthelyezett mérnökök. A pénzügyminiszter berendezte *Kovács* Géza nagybanjai igazgatósági fogalmazó kir. mérnököt N.-Ujvárra, *Raffai* András kapnikbanjai kir. bányamérnököt a zalatnai főbányahivatalhoz, *Triebler* Elek segédmérnököt Zalatnáról a nagybanjai bányai igazgatóság kerületébe helyezte át.

Kinevezés. Ő méltósága a püspök ur a nagykarolyi legényegyesület elnökének *Lőrincz* Gábor plébános helyettesét, helyettesének *Klacsó* István főgymn. tanárt nevezte ki.

Gyászír. *Soltész* Sándor ny. m. kir. adófelügyelő, 1848—49-iki honvéd főhadnagy életének 80-ik évében városunkban elhunyt. — *Szilágyisomlyói* *Szilágyi* Gusztáv életének 68-ik évében Ökörítón elhunyt. — *Nagy* Ádámné, szül. *Tar* Borbála életének 71-ik évében városunkban elhunyt. A boldogult néhai *Hérmán* Mihály polgármester első nejeének édes anyja volt. Sok jót cselekedett életében, végrendeletileg és nagyobb összeget hagyott jótékony célokra. —

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Tóth* Lajos batonyai kir. járásbírói telegkönyvvezetőt, ki a helybeli törvényszéknél is több éven át működött, az erdődi kir. járásbíróihoz, *Persenszky* Miklós helybeli kir. törvényszéki segédtelegkönyvvezetőt a halmi kir. járásbíróihoz, *Csucsay* István helybeli tszéki irnokot az erdődi járásbíróihoz helyezte át.

Elöléptetés. A pénzügyminiszter *Kirner* János nagykarolyi adótárost folyó év okt. elsejével a VIII-ik fizetési osztály 3600 koronás fokozatába léptette elő.

Keresztszentelés. Ő méltósága a püspök ur költségén épült nevetlenfalusi új templom tornyára vasárnap tették fel a keresztet. E nevezetes aktust, mely a teljes befejezés közeledtét hirdeti, a kereszt megszentelése előzte meg. A szertartást *Govrik* János kerületi esperes, kökönyösi plébános a ker. papság segédletével vé-

gezte, mire dr. *Wolkenberg* Alajos szatmári theol. tanár nagyhatású beszédet intézett a jelen-volt nagy közönséghez, hol nemcsak az egész község képviselve volt, de a közeli falvakból is nagy számmal vettek részt. Ugyanakkor egy utszéli keresztet is megszentelt az esperes, mely a község határában lesz felállítva. A kereszt gömbjébe az építést elhatározó püspöki leirat, a plébánia története, a szatmáregyházmegeyi papi névtár, Ő szentségének egy ily feliratu arcképe: Ő szentsége, dicsően uralkodó XIII. Leó pápa élete 93-ik, uralkodása 25 évében. Dominus conservet eum et vivificet eum et beatum faciat illum, Szatmár, 1902. okt. 26., és a bold. szűz képe és egy érem lettek elhelyezve. Este a vendégszerető plébános *Könes* László házában vacsora volt, melyen a kerületi papság és *Kovács* Béla kir. tanfelügyelő is jelen volt. A keresztanyai tisztet *Fogarassy* Zsigmondné urnő, a halmi kerület országgyűlési képviselőjének neje töltötte be. Az építést elhatározó püspöki leirat köv. szövege: Mi Meszlényi *Meszlényi* Gyula Isten irgalmából és az apostoli szentszék kegyelméből szatmári püspök, pápa Ő szentsége titkos kamarása. *Üdv az olvasónak az Urban!* Adjuk emlékeztetül mindenkinek, akit illet, hogy a huszadik század hajnalán, Urunk születése után 1902 év márczius hónapjában elhatároztuk, hogy dicsőségesen uralkodó XIII. Leó pápa Ő szentsége pápaságának huszonöt éves jubileuma emlékére Nevetlenfaluban egy díszes román stílusú új templomot építettünk a saját költségünkön. A templom építésével megbiztuk *Juhász* István vitkai lakos építő mestert. A munkálatok annyira előre haladtak, hogy f. hó 26-án megáldatván a szép sugar toronyra alkalmazandó szent kereszt, a torony tetejére föl-tételt. Engedje a jó Isten, hogy a templom, melynek három oltára leend és egy lourdesi kápolnája — Isten dicsőségére, a hívek öröme és lelki hasznára a jövő év tavaszán rendelkezésének átadathassék. Isten áldása örökjék a szentély fölött, a főpásztor, a hitközség és az egész egyházmegye fölött. Szatmárt, 1902. évi okt. 26-án, püspökségünk 15. évében. *Gyula*, püspök.

Telekcsere. Csütörtökön ülést tartott a városi gazdasági szakbizottság, melyen elfogadták azon javaslatot, hogy a Magos és Tóth-féle telket a város az állami iskola ezéljaira a Kolozsvári és Komkaféle telkekkel cserélje ki. Az előbbi két telket, abban az árban, melybe a városnak került, a püspök ur Ő méltóságának engedi át, ki ott egy szép épületet — talán tanítóképző intézetnek szándékszik emelni.

A képtű vége. Említettük lapunk múlt számában, hogy a Reizer-féle könyvkereskedésben kiállított Kossuthkép miatt hevesebb hírlapi összeszólalkozás történt *Kovács* Leó nyug. ezredes és *Mátray* Lajos ref. főgymn. tanár, a „Szatmár Németi” lap szerkesztője között. *Kovács* Leó *Mátray* válasza által sértve érezte magát. Megbizottjai *Bartha* Kálmán és dr. *Komáromy* Zoltán által lovasias légtételt kért. *Mátray* dr. *Keresztessy* Lajost és *Tankóczy* Gyulát nevezte meg segédeknek, kik felők nevében a fegyveres elégtételadást megtagadták azon indokolással, hogy sajtóközleményre adott ugyanolyan válasz forogván szóban, az úgy elintézése a sajtóbírók elé tartozik.

Tanítónők megerősítése. A vall. és közokt. miniszter a tanfelügyelőség által a helybeli állami iskolához helyettesített *Horváth* Erzsébet, *Madzsar* Bella és *Körösmezey* Erzsébet tanítóknak ezen állásukban megerősítette.

Letartóztatott irodatiszt. A debreczeni rendőrkapitány megkeresésére rendőrségünk letartóztatia *Bródi* Henrik nyug. deb-

reczeni irodaigazgatót és átszolgáltatta a királyi ügyészségnek. *Bródi* fedezet alatt vitték Debreczenbe. Rendszeresen üzött sika-ziásnak jöttek nyomára, melyet *Bródi* éveken át folytatott, de igen ügyesen tudta az adatokat eltüntetni. A rábizott irodai általánnyokkal üzött hűtlen sáfarkodást.

Athelyezett tanítónő. A vall. és közokt. miniszter *Tóth* Júlia állami elemi iskolai tanítónt Sátoraljaújhegyről városunkba helyezte át.

Küldöttség a vármegyeházán. Szamos-Dob községet az eesedi lap szabályozása folytán ép olyan osztályba vették a szabályozási költségek tekintetében, mint a mélyláp, vagyis holdanként 7 kor. 60 fillér költséget vetettek ki. Ez ellen a község lakosága, a mely azt tartja, hogy földjeik mindég művelhetők voltak s így sérelmes az osztályozás, az összes törvényes fórumok jogsegélyét kimerítette, de haszontalan. Ekkor a múlt évben küldöttségileg kérték fel Budapestén a földmivvelésügyi minisztert, hogy segítsen valamiképp a bajukon, mert addig, míg a haszonarányosítás bekövetkezik, elpusztulnak a súlyos ártéri adó miatt. — A miniszter kilátásba helyezte ügyük megvizsgálását. De minthogy mai napig sem érkezett le semmi döntés e tekintetben, s most már szorítják az ártéri adók befizetését, lefoglalják a községi lakosság mindenét, a múlt nap küldöttségileg keresték fel az alispánt s arra kérték, hogy vessen közbe magát a miniszternél, mert különben kénytelenek lesznek földjeiket pontom áron eladni s kiköltözni Amerikába. Az alispán megígérte közbenjárását.

Elhalasztott közgyűlés. Csütörtök délutánra rendkívüli városi közgyűlés volt összehívva, melynek a szatmárhegyi állami iskola részére megvásárlandó telek ügyében kellett volna dönteni. A gyűlés azonban a bizottsági tagok távolmaradása miatt nem volt határozatképes. Új határidő tűzött ki a rendes közgyűlés napjára, azt megelőzőleg.

Kinevezés. A vall. és közokt. miniszter *Csobod* Imre tanítót a gödényházi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, — a debreczeni kir. itélőtábla elnöke *Nizsalovszky* Sándor végzett joghallgatót a debreczeni kir. itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornoknak nevezte ki.

Birtok vétel. *Komoróczy* Iván volt nagybányai főszolgabíró, jelenleg szatmári lakos a Spiegel féle óriási 700 holdas birtokot 138, 000 koronáért vette meg

Kisiklott vonat. Vasárnap este a hogyról 8 órakor elindult vonat utasait egy kis kellemetlenség érte. A gőzfűrés és a Szamos-hid közt ugyanis a villamos, mely a kocsik elé volt fogva, kisiklott. Baj nem történt csak annyi, hogy az utasok egy fél órai késéssel érkeztek haza.

Igazgatói díjak folyósítása. A vallás és közoktatásügyi miniszter a szatmári állami elemi iskolánál alkalmazott igazgató tanítóközül *Mihály* Ferenc részére 300 kor., *Székely* József s *Flóra* Péter részére egyenkint 100 korona igazgatói díjat engedélyezett.

Házvétel. Dr. *Nagy* Barna ügyvéd a Gyene örökösök tulajdonát képező Deákterti házát 70,000 koronáért megvásárolta.

Kardpárbaj. A múlt nap *Hoffmann* és *Jablonezy* főhadnagyok között a Józseffőherczeg laktanyában véres kardpárbaj folyt le, melyben *Hoffmann* főhadnagy megsebesült.

Vörösmarthy-szobor Nagybanján. A nagybányai muzeum-egyesület érdekes műtárgy birtokába jut. A Vörösmarthy-szobor-bizottság ugyanis, mely a pályázatra beérkezett és megbírált szobormintáknak a

nyilvános egyesületek, iskolák és muzeumok között való szétosztását határozta el, a nagybányai muzeumnak az elnökség kérelmére *Rintel Géza* szobrász pályaművét ajánlódokozta. *Rintel Géza* szoborműve, mely a költőkirályt az idillikus költészet szimbolizmaival, szívvel és lanttal együtt ábrázolja, egyike a pályázat értékesebb darabjainak.

A szatmári szüret. Hétfőn vette kezdetét a szatmári hegyen a szüretelés. Nincs bőség mint a múlt évben, melynek az idej termés átlag negyedrészt is alig közelíti meg. A bor is sokkal gyengébb minőségű, ámbar sokkal jobb, mint előzetesen képzeltek. Minőségére nagy befolyással volt a pár éjjeli fagy, mely nagy mértékben javított rajta. Átlag 12—14, sőt itt ott 15 fokos must is volt. Az ár 24—30 fillér körül bejárt.

A beregi havasok bejárása. *Kazy* József miniszteri osztálytanácsos, a ruthén aktió vezetője, a napokban beutazta a szolvai járást, hogy személyesen győződjék meg a *Schönborn* uradalomtól bérbe vett hegyvidéki gazdaságok és havasi legelők felhasználásáról, mely utóbbiak proktikus kihasználása nagy lendületet adna az ottani állatgazdaság fejlődésének.

Letartóztatott posta segédtsz. *Micsák* János ungvári postatiszt megszökött. E hó 16-án nem jelent meg hivatalában, miután pedig éppen a postatakarékpénztárt és pénzesleveleket kezelte és otthon sem őt, sem nejét nem találták, a rendőri nyomozás azonnal megindult. A távirati értesítés Csaprról azt jelezte, hogy 15-én az esti vonattal *Micsák* nejével együtt oda érkezett, és az éjjelt ott töltötték s reggeli gyorsvonattal Budapestre utaztak. A postaigazgatóság azonnal jelentést tett a fővárosi államrendőrségnek, a hol rövid idő alatt letartóztatták. A nevezett *Kulik* József volt ungvári s jelenleg budapesti posta- s táviratsegédtsz. kért fel, hogy őt nejével a fővárosban kalauzolja. Két napig szívesen volt e tekintetben segítségökre, nem gondolva, hogy egy sikkasztóval tesz sétákat. Harmadnap, 18-án *Kulikot* postaszolga hívta be az igazgatóság-hoz. Az eset igen meglepte, s mikor figyelmeztetve lett reá, hogy kit kalauzol, maga is megijedt. Az igazgatósági titkár két detektivet rendelt mellé, akik vele távoztak és sok keresés után a Kerepesi uton találták meg *Micsákot* és szerencsétlen nejét. Azonnal letartóztatták őket. *Micsák* tagadásba vett mindent, de megmotóztatásánál a talált teljesen új 6 lövetű forgópisztoly, az előre elkészített levél, melyben öngyilkosságát tudatja, ellene vallott. Negyvenkét korona készpénzt elvették és *Bécezi* kapitány azonnal egyes zárkába helyeztette, míg szerencsétlen megtört nejét szabadon bocsátotta, mert neje semmit sem tudott férje bűnös tetéről. Elutazásuk előtt azt mondotta neki férje, hogy Kassára kíván utazni rokonai látogatására. Neje nem bocsátotta egyedül s vele utazott, de előbb Budapestre vitte a férje, honnan ily szomorú emlékek érkezett vissza Ungváron lakó szüleikhez, míg férjét a beregszászi kir. ügyészséghez kísérték. A rovancsolás 443 kor. hiányt állapított meg.

Új arcképes vasuti igazolványok. A m. kir. államvasutak igazgatósága által 1903 évtől kezdődőleg új arcképes vasuti igazolványok fognak kiadni. Az új vasuti igazolvány a régittől annyiban fog különbözni, hogy ezután a kedvezményes áru vasuti jegy váltására jogosultsággal bírók arcképeinek előlapján az alsószélen az illető tulajdonos teljes neve is ki lesz írva.

Betiltott országos vásárok. Ungvármegye alispánja úgy Ungvár város, mint a

INGLIK JÓZSEF polgári, papi és egyenruha üzlete SZATMÁRON, Deáktér, (Városház-épület.)

Több egyenruházati testület szerződött szállítója. — Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat;** mindennemű öltöny készítésénél a főszlyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítványaim valódi színe és tartósságukért. Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagyforgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett** szállithatom, mint bármely cég. **Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltenek.** Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni, biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

Maradok kiváló tisztelettel

Inglik József szabó-mester.

vármegye területén levő összes orsságos vásárokat megtartását betiltotta. Utalva leír erre a m. kir. állatorvosok jelentései folytán, hogy sem a vásárjog bérlők az alispán többszörös felhívására sem tettek eleget az állategészségügyi törvény és a vonatkozó rendeletek azon kötelezettségének, hogy a marha vásártereket megfelelően elkerítették volna, a törvény kihirdetése óta, tehát tizenhárom év alatt sem. Emiatt az állami állatorvosok az eladásra behozott állatokat kellőleg felülvizsgálni és ellenőrizni képtelenek s nem vállalhatnak felelősséget a behurcolható marhavész esetén, ha a kellő óvintézkedések megtételében is akadályozva vannak.

Katolikus könyvjegyzék. A kath. egyesületek országos szövetsége összegyűjtötte és kiadta a kath. szellemű lapok, folyóiratok, ajtatóssági könyvek népies munkák és ifjúsági iratok jegyzékét, melyet kívánatra bárkinek készsággel ingyen megküld.

Egy vasuti állomás kibővítése. Az ungvári államvasutak állomásának rozoga épületét és irodai helyiségeit közel jövőben díszesebb és a mai erősebb, a mai erős áru és személyforgalomnak megfelelő épülettel fogják kicserélni. Ezen építkezéssel egyidejűleg tervbe vétetett a pályaudvarnak kibővítése is, amely hivatva lesz megszüntetni azokat a minériákat, amelyek az áruk ki- és berakásánál ugyszólván már tarthatatlanokká váltak. A helyszíni szemlét Tolnay Kornél, a m. kir. áll. vasutak debreczeni üzletvezetője tartotta meg az összes osztályfőnökökkel egyetemben.

Rezonáló volt urbéresék. A m. kir. földművelésügyi miniszter több felvidéki község volt urbéreseinek ez év őszén elültetendő fenyőfaesemetét adományozott. A fenyőfaesemetéknél azonban a községek határában való elültetését a nagy-bereznai és a husznai volt urbéresék megtagadták s a mennyiben előre láthatólag a turjai-bisztrai és paszikai volt urbéresék is meg fogják az ültetést tagadni, az alispáni hivatal megkerestette, hogy az elültetést karhatalommal rendelje el.

Uj árammérők. Minthogy a régibb szerkezetű árammérők órák megbízhatatlanok, a városi tanács 20 kisebb és 3 nagyobb Tomsonféle óra beszerzését rendelte el.

A kedvezményes vasuti jegyek. A magyar államvasutak igazgatósága a következő figyelmeztetést teszi közzé: Az 1903. évre kiadandó kedvezményes áru vasuti jegy váltására jogosító arczképes évi igazolványok kiállítására immár kezdetét veendő. Szükséges ennél fogva, hogy az utazási kedvezményre jogosultak közül a tényleges szolgálatban állók, az új igazolványok kiállítását hivatalos felsőbbségük útján, a nyugdíjasok pedig közvetlenül az alulrotti igazgatóságtól (Andrássy-ut 73-75, szám) az eddigi eljárás szerint már most kérelmezzék. Minthogy pedig az 1903. évre egészen új igazolványok adatnak ki s így a jelenleg érvényben levő igazolványukba kapcsolt arczképek nem használhatók, szükséges, hogy minden egyes igényjogosult új arczképet terjesztszen be. Az arczkép elő lapjának alsó szélére az illető tulajdonos teljes neve tisztán és olvashatóan rávezetendő. Kezelési illeték fejében ezenul is igazolványonkint egy korona fizetendő készpénzben, a mi helyett bélyegjegyek nem fogadtatnak el. Ezen illetéket legezlszerűbb a rendeltetésnek pontos megjelölése mellett, postautalvánnyal a m. kir. államvasutak főpénztára címére (Budapest, Andrássy ut 75. sz.) beküldeni.

Szerencse a szerencsétlenségben. A jónevű L. vendéglős nemrég eladta üzletét, hogy San-Franciscoban élő gyermekeihez költözzön. Körülbelül 60.000 koronával kelt utra. Ismerősei alig gondoltak már rá, mignem itthon az a hír terjedt el róla, hogy L.-et Brémában, midőn az Amerika felé induló hajóba akart szállni, ügyes zsebmetszők teljesen kifosztották. Ugyanezen időtájban L.-nek egyik ifjúkori barátja egy hosszú panaszos levelet kapott, melyben L. igazolta a hírlapi közlemények valóságát és arra kéri O barátját, hogy jőne segítségül azonnal Brémába. A baráti kötelék folytán O. azonnal odautazott. S ma, O. felesége, a következő meglepő levelet kapta férjétől: „Kép-

zeld csak, hogy L.-nek a nagy pechje mellett minő nagy a szerencsése! A gazemberek kilopták zsebéből a pénzzel telt tárczát és ezt kiürítve, eldobták. A rendőrség megtalálta a tárczát és ebben nem talált egyebet, mint egy sorsjegyet, melyet L. a Török A. és Társa bankháznál, Budapest, VI., Teréz-körut 46/a., mely tudvalevőleg hazánkban a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet, vásárolt. Közben az osztálysorsjáték húzásai voltak s te emlékszel rá, hogy elutazásom előtt Töröktől huzási jegyzéket kértem. A mint L. sorsjegyet mutatta, hogy bármire is gondoltam volna, megnézem a sorsolási jegyzéket és látom, hogy L. sorsjegyet nagy nyereménnyel húzták ki. Képzelheted, mennyire örült ennek L. barátom.”

Ujdonság! Pormentesítő olaj, elismert legjobb szer a por eltávolítására, éttermek, kávéházak, hivatalok, iskolák, üzletek és irodákban a tisztaság fentartása és az egészség megóvása czéljából kiválóan ajánlható különként 80 filléért. Egyedül kapható Győry Károlynál, Szatmár.

Felhívjuk a birtokos osztály figyelmét Neuschlosz Testvérek szatmári cégnek lapunk mai számában közölt hirdetésére. A cég megbízhatósága folytán ajánljuk gazdáinknak, hogy ezen kedvezményes kölesönt vegyék igénybe.

Finom porcellán és üvegáruk, csekély gyári hibával, rendkívül olcsó árban kaphatók, míg a készlet tart, Győry Károly üveg- és porcellán kereskedésében Szatmáron.

A szerencse olyan, mint a lidérc. Az emberek gyarlósága abban tűnik ki, hogy szerencsésüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fénye világít, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeremény, a 600.000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott 3/8 beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főarústó egyszerre nyolcz szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki szerencsésjét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolczad 1 K. 50 fillér.

HALÁSZ MÓR

elsőrendű férfi-ruha- és női felöltő üzlete
SZATMÁRON, a Pannonia szálloda mellett.

Az őszi és téli idény beálltával eddig is jó hírnévnek örvendő üzletemben **mérték után rendelhető**

szabó osztályt

rendeztem be s annak vezetésével
Egry A. Lajos szabászt

biztam meg, a ki a Mil-leniumi kiállítás ver-senyen bronzérem-

mel lett ki-tüntetve és Budapesten, Bécsben Berlinben elsőrangú

üzletekben szerezte ismereteit se téren mint kiváló szakember a legkényesebb igények kielégítésére hivatottnak érzi magát.

Készíték: magyar dísz, angol, francia, vadász és tennisz, valamint szolgaszemélyzet részére bármindő kivitelben jó és csinos öltözete- ket. Briesess lovagló nadrágokat, ugyszintén mérték után sport, **bőrkabátokat** szőrmével, vagy anélkül.

Tiszti egyenruhákat sikkes kivitelben, a legfinomabb kelmékből.

Női angol paletók mérték után, fővárosi izléssel műhelyemben készülnek.

Ugyszintén a **főtisztelendő papság részére** reverenda és czimáda készítését csinos kivitelben elvállalom.

Egy igen fontos körülményre vagyok bátor igen tisztelt megrendelőim b. figyelmét felhívni. Nevezetesen: a műhelyemben készült ruháknak **vasalását és tisztítását** a legnagyobb gondnal és gyorsan végeztetem, arra állandóan egy ügyes embert alkalmazok.

Szatmár város és vidéke n. é. közönségének szives pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Halász Mór.

Terményárak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr.	frt	kr.
T. buza ó	6	40	6	60
l' buza uj	6	70	7	—
Kétszeres	5	80	6	30
Rozs	5	—	4	80
Árpa	5	—	4	80
Zab	5	80	6	—
Tengeri	6	—	6	—
Kása	8	—	8	25
Fehér paszuly	6	—	—	—
Tarka "	4	50	—	—
Szilva	18	—	19	—
" füstölt	—	—	—	—
Rapeze	1	20	1	—
Krumpli zsákja	1	40	1	50

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT
MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTAL AMIRE
DÖNTŐ BIZONYITÉK
* AZON FIVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESETLEG **EGY MILLIÓ KORONA**
RESZL: **600.000 KORONA**
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "

90.000 - 80.000 - 70.000 - STB. STB
a XI. sorsjáték I. osztályu huzása már NOVEMBER
20. és 21. - en történik, s ehhez ismert szerencseszá-
mait ajánlja míg a készlet tart.

1/8 EREDETI SORSJEGY az I. OSZTÁLYRA 1.50
1/4 " " " " " 3. -
1/2 " " " " " 6. -
1 " " " " " 12. -

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

FIGYELMEZTETÉS MEGRENDELÉSEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLÉKELÜNK, MIALTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VAN, HOGY
BEFIZETÉSEIKET „PORTOMENTESEN” TELJESÍTHETIK.
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre első nyereeményeket
bármely vidéki bank kifizehi, mégis - a titoktartás céljából -
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni -

!! Kitűnő !!

Szamárhurut, köhögés,
rekedtség, elnyálkásodás
stb. ellen legjobb és minden ver-
senyt kizár a Tamásy-féle
növény-czukorka,

mely kapható: nálam, mint készí-
tőnél, továbbá Unger Ulmann és
Bossin József urak gyógyszer-tárá-
ban, Mertz István, Lövinger József,
Sziucs József, Roóz Mihály, Molnár
Mihály és Kálmán Mór (Németi)
urak fűszerüzletében.

1 doboz ára 20 kr.

Őszi és téli idény!!

PÁSKUJ IMRE

Szépességi gyepen fehérített
len-vásznak, damaszk asztal- és ág-
neműk gyári árakban, vala-
mint szepes-iglói pamutvásznak
és sifonok. Erdélyi gyapjuszövetek
férfi öltözetekre, tavaszi,
nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmék.

HAZAI IPARCSARNOKA
SZATMÁRON.

Női, férfi, leány- és fiu-fehéreneműk gyára.

Nagy raktár a híres pécsi keptyűkből, női derékfűzőkből (Miederekből).
nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakken-
dők, gallérok, kélzők stb.

Székelyföldi és bánáti hazi iparczikkek. Szőttes női és férfi mosókel-
mék, minden fajtájú divatos női ruhakelmék, reverendaanyagok
férfi és gyermek posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keptyűk, budai és
székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos cretonok, voilek, zefírek
és battistok; kalotaszegi „varrottások”, bánáti e. zékely kötények, függő-
nyők, ág- és asztalterítők, kezdett munkák nagy választékban, szőnyögek, paplanok, pok-
róczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

legszebb kivitelben a legrövidebb idő alatt készíttetnek.

Női és férfi ruhák és fehérneműk varratását vállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre

bérmentve küldök.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Bo-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból
tartós és diszes kivitelben Szövetek méter
számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK
végleges megrendelés után a lesón szállíttatnak.

Arjegyzékek és szövetminták ingyen ésbérmentv

PÁZMANY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDA
SZATMÁR, Deák-tér 29.

Készít mindennemű nyomdai szakma vágó munkákat a legújabb árak mellett.

Vidéki megrendeléseket azonnal készít s továbbít.

EGYHÁZI, ISKOLAI nyomtatványokból NAGY RAKTÁR. IRODAISZEREK s PAPIROK a LEGOLCSÓBB ÁRON szerezhetők be.

Ugyanitt rendelhető meg a

„HETI SZEMLE“

politikai lap is, melynek előfizetési ára egész évre 6 kor. Tanítók- és iparosoknak 4 kor. Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, készítek egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.

!!! Kívánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül. Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos**, orvos-fogorvos.

és szájviz.

Tüzifa-eladás.

2 éves vágásu

első rendű

hasáb bükk és gyertyán

vegyesen, köbméterje

6 korona

1 kis kocsi (10 köbméter) vételnél 57

korona 50 fillér,

1 nagy kocsi (20 köbméter) vételnél

115 korona.

házhoz szállítva.

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a Szatmár-erdői h. é. vasut üzletkezelőségénél, Szatmár, Deák-tér 24 sz. (Takarék-pénztári épület).

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencésőbb esetben

1.000.000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
3 " "	50000
4 " "	30000
5 " "	20000
6 " "	15000
7 " "	10000
8 " "	8000
9 " "	6000
10 " "	5000
11 " "	4000
12 " "	3000
13 " "	2000
14 " "	1500
15 " "	1000
16 " "	800
17 " "	600
18 " "	500
19 " "	400
20 " "	300
21 " "	200
22 " "	170
23 " "	150
24 " "	130
25 " "	100
26 " "	80
27 " "	40

55,000 nyer. és jut. kor. összegben **14.459,000**

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza
BUDAPEST.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben {
utánvételezni kérem
postaltalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélyegeken). } A nem tetsző, törendő.

Pontos cím:

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Kilencz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tízennégy millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az 1-ső osztály eredeti sorsjegyeink tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt —. 75 vagyis 1.50 korona

egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "

egy fél (1/2) " 3.— " 6.— "

egy egész (1) " 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervszettel díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. november hó 10-éig

bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és TSA.

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

" 2. Múzeum-körut II.

" 3. Erzsébet-körut 54.